

Peturu Nymerohpyry sero

Sero pape tymerose Peturu a. Jezu nymenekahpyryme kynexine ynororo typoetory tō amorepaneme. Apitoryme kana anýneme kynexine. Imeipo Jezu poetry amorepaneme toelse ynororo Jerusarē po. Tynymerohipyry sero taropose eya Jezu enetupuhnanō neneryme etuarimaketō neneryme emero pata tō po.

Tynymerohipyryae ynara āko mana, “Otara kara kuetuarmarykohtao Jezu poetorme kuahtao xine. Imeipo atākyemāko sytatose kuetuarmatopōpyrykō pokoino. Kuetuarmarykohtao kuakorehmatoryko Ritonōpo mana zaehxo kuosenetupuhthokō ehtohme, zaehxo kuehtohkōme roropa Kuesēkō samo,” āko mana.

1 ¹Ynymerohipyry moro onenerykōme. Ywy ase Peturu. Jezu Kyrixtu nymenekahpyryme ase omi kurā poko imehnō amorepatothme. Ritonōpo nymenekatyāme matose, typoetorme oehtohkōme. Tosake pyra exiketō matose. Sapararahme exiketō matose. Pata tō pō matose Pōtu po te, Karaxia po, Kapatoxia po, Azia po, Pitinia po, enara. ²Kumykōme Ritonōpo mana. Tymenekase matose eya kure rokē oehtohkōme iirypyryme pyra. Ritonōpo osenetupuhthopōpyryae ro tymenekase matose eya. “Ypoetory kurāme toto rīko ase,” tykase Ritonōpo tyya rokene. “Umūkuru Jezu Kyrixtu omipona exīko mā toto,” tykase. “Juzenu toto rypyrry korokāko mana porehme Umūkuru munuru toekuāse exiryke,” tykase Ritonōpo tyya rokene.

Naeroro, “Papa kapuaono, kure rokē opoetory tō tyriko. Torētyke pyra tyriko toto orēpyrahxo toto ehtohme, imehnō zuno pyra roropa toto ehtohme,” āko ase opoko xine.

Jūme Ritonōpo maro kuehtohkō poko

³“Emero motye kure mase,” sykatone Ritonōpo a, Kuesēkō Jezu Kyrixtu zumy a. Tumūkuru Jezu Kyrixtu tōsemākapose ropa aorihxīpo, kypyno xine toexiryke. Tyjamitunuru tokarose kyya xine tyrisenā sā kuosenetupuhthokō ehtohme. Naeroro isene kuexirykō eraximāko sytatose jūme imaro kuehtohkōme.

⁴Tynekarory kurākāko Ritonōpo mana kapu ao typoenō kyryryme. Orihpyra kuexirykō Ritonōpo nekarorme mā kyya xine. Ritonōpo nekarory kurā motara mana, xihipyryme exipyra mana, enahpyra mana, enara. ⁵Tynekarory kyya xine kurākāko Ritonōpo mana, tymaro jūme kuehtohkōme. Tonetupuhse oya xine exiryke oewomatoryko Ritonōpo mana tyjamitunuru ke. Imeipo opynanopyrykō enepōko mā Ritonōpo seropōkomo a, sero etyhpyrypo tymaro jūme kuehtohkōme.

⁶Moro poko osenetupuhoko tākye oehtohkōme. Axītao rokē aporo taro emynyhmāko matose oetuarimarykōke. Toiro rokē pyra etuarimāko matose. ⁷Uuru se sytatose pitiko rokē pyra. Axītao rokē uuru repe, enahnōko. Mame uuru zahkāko mā ahno zemīmehxo ehtohme. Moro saaro Jezu enetuputyry kyya xine, uuru motye kuhse kure mana Ritonōpo a. Naeroro uuru zahkary saaro otuarimanohpotorýko Ritonōpo mana Jezu onenetupuhkehpyra oexirykō waro toehtohme. Jezu poetoryme awahtao xine oetuarimarykohtao ro Jezu onurumekara matose. Onenetupuhkehpyra roropa matose. Mame Jezu onurumekara awahtao xine, “Kure mase ya,” āko Ritonōpo oya xine mana. Kure oritorýko roropa mana tymaro, Jezu Kyrixtu oepyry ropahtao. Jezu sā kure exīko matose. Isā tuisame exīko roropa matose. ⁸Jezu Kyrixtu onenepitopyra matose yrome ipyno matose. Onenepyra ro matose seromaroro yrome enetupuhnōko matose. Naeroro atākyemāko matose ipunaka. Atākyemarykō kapuaōkō tākye exiry sā mana, ekuhpýme sā mana tākye kuhse oexirykōke. ⁹Tonetupuhse oya xine exiryke, Ritonōpo a typynanohse matose. Naeroro tākye matose typynanohse oexirykōke Ritonōpo a.

¹⁰Moro poko tōsenetupuhse pake urutōkomo, “Otāto ke seropōkō pynanohnōko Ritonōpo nae?” tykase toto. Tōturupose roropa toto zuaro se toexirykōke. “Seropōkō pynanohnōko Ritonōpo mana,” tykase toto Zuzenu poe. ¹¹Kyrixtu zuzenu toto maro kynexine. Kyrixtu tōsekarose eya xine. “Ritonōpo nymenekahpyry etuarimāko mana,” tykase eya xine. “Mame toetuarimakehse tahtao emero motye tuisamehxo exīko mana imehnō neneryme,” tykase ynororo eya xine. Morara kary etaryke tyya xine, “Onoky poko Kyrixtu zuzenu morara āko nae? Otarahtao etuarimāko nae?” tykase toto oseya rokene. ¹²Tutuarōtanohpose toto Ritonōpo a. Ynara tykase ynororo eya xine, “Imeīpo toorihse awahtao xine rokē ynymenekahpyry tuarimapōko mā toto,” tykase Ritonōpo tōmiry poko urutōkomo a. Tumūkuru poko turuse toto. Mame mokaro pakatokō urutōkō tōturuse Ritonōpo nekarohpyry poko. Seromaroro Ritonōpo zuzenu omi poe moro omi kurā tokarose oya xine āmorepatōkomo a. Tuzenu jamitunuru tonehpose tyya kapu ae. Moro poko tuaro toexirykō se Ritonōpo nenyohtyā roropa repe kapuaōkomo, zuaro toehtohkōme.

Kure kuehtohkōme tymenekase sytatose

¹³Morara exiryke ipakatyā sā ehtoko. Tuaro ehtoko. Tākye rokē ehtoko Ritonōpo nekarory eraximary poko. Tynekarory kurā ekarōko kyya xine mana Jezu Kyrixtu oepyry ropahtao. Aepyry ropa eraximatoko. Imeīpo poko osenetupuhpyra ehtoko. Ipoko rokē osenetupuhoko. ¹⁴Ritonōpo omipona ehtoko. Jezu waro pyra ro awahtao xine oorypyrykō poko rokē mexiatose. Yrome seromaroro oorypyrykō poko pyra ehtoko. ¹⁵Ritonōpo tyryrypyhyke pyra ipunaka. Kure rokē ynororo. Eya toahmase matose tysā oehtohkōme. Naeroro kure rokē ehtoko emero poko awahtao xine. Tyrisenā sā ōsenetupuhohkō tyripotoko. Omi xihipyry poko pyra

ehtoko roropa.¹⁶Ynara āko Ritonōpo mana, “Kure rokē ase. Tyyrypyhpyke pyra ase ipunaka. Naeroro ysā ehtoko, oorypyrykō poko pyra ehtoko,” āko.

¹⁷“Papa,” āko matose, ūturukohtao Ritonōpo maro. Yrome seropōkō apiakaneme ynororo. Zae kuepehmatoryko mana kynyrilhpyrykō eneryke tyya. Zae exiketō epehmāko mana zae toehtopōpyry epehpypy ke. Yrome tyyrypyry poko aexterityā epehmāko etuarimatoh ke iirypyrykō epehpypyre. Naeroro aomipona ehtoko sero nono po ro awahtao xine. ¹⁸Apitoryme awamekarō xine rokē mexiatose oorypyrykō poko, atamurukō ekepyā samo. Yrome topekahse matose Ritonōpo a oehtopōpyrykō xihipyry rumekatohme oya xine. Tineru ke pyra topekahse matose, uuru tōkehko parata roropa, morohnē ke pyra topekahse matose. Axītao rokē uuru tōkehko kure mana parata roropa. ¹⁹Yrome typyne exikety ke kuhse topekahse matose. Kyrixtu orihtopōpyry ke topekahse matose. Imunuru tokuāse. Moro uuru motye kuhse mana. Kaneru mūkuru kurā totapase kytamurukomo a tyyrypyrykō korokapotohme Ritonōpo a. Kurākō rokē totapase eya xine. Kurākō kara onetapara toto. Moro saaro Kyrixtu kynorihne tyyrypyhpyke pyra aexihpyry ipunaka. ²⁰Sero nono onyripyra ro tahtao Tumūkuru tymenekase Ritonōpo a seropōkō pynanohneme. Yrome pake pyra Tumūkuru tonehpose rakhene. Jarao tonehpose eya okurākatohkōme. ²¹Jezu Kyrixtu tōsemākase ropa Ritonōpo a aorihxīpo. Emero motye tuisamehxo tyrise roropa eya. Emero motye kure ynororo. Naeroro Ritonōpo enetupuhnōko matose yronymyryme. Tākye roropa matose Ritonōpo eraximary poko.

²²Tykorokase matose Ritonōpo a aomiry kurā omipona toehse oexirykōke. Iriypyryme pyra matose. Imehnō Jezu poetory pyno nymyry matose. Naeroro imehnō pyno ehtoko yronymyryme, ajohpe rokē pyra. ²³Apitoryme tonuruse amarokomo omykō poenōme. Yrome omykō seropōkō orihnōko rokē mana. Orihnōko roropa matose. Yrome seromaroro Ritonōpo poenōme tonuruse ropa matose. Orihpȳme Ritonōpo mana jūmāme. Tonuruse ropa matose Ritonōpo poenōme aomiry enetuputyryke oya xine Ritonōpo omiry orihpȳme exiketyme sā mana. Jūme Ritonōpo orihpȳme mana. Naeroro aomiry enahpȳme mana. ²⁴Ynara tymerose Ritonōpo omiryme,

“Seropōkō onahpoty sā mana.

Toto kure exiry ona ekuru sā roropa mana.

Onahpoty orihnōko, ekuru ohpahnōko.

²⁵Yrome Ritonōpo omiry jūme mana enahpȳme.”

Moro omi kurā Jezu Kyrixtu poko, āmorepatopōpyrykomo.

Topuimo sā, mokyro orihpȳme exikety

2 ¹Oorypyrykō poko pyra ehtoko. Imehnō zehno oexirykō irumekatoko. Ajohpe pyra ehtoko. “Kure ehtoko ysamo,” kara ehtoko imehnomo a iirypyryme awahtao xine. Imehnō zumoxike pyra ehtoko. Imehnō onykerekemara ehtoko. ²⁻³Ynara āko Ritonōpo omiry roropa, “Opyno xine Oesēkō mana. Moro waro matose toehse,” āko. Naeroro Ritonōpo

omiry se ehtoko poeto enurusenā samo, suhsu se poeto ehtoh samo, tuātatohkōme. Iirypyryme pyra aomiry mana. Poeto ē typoenō ohpāko zuātatohme. Moro saaro aomiry kure kyritoryōko mana kukurohtao xine. Naeroro aomiry poko openetatoko kokoro rokene yronymyrymehxo Jezu enetupuhohme oya xine, opynanohtohkōme Ritonōpo a roropa.

⁴Pake Kuesēkō tonetupuhse oya xine. Topu sā ynororo etyorōmara. Orihpŷme roropa mā ynororo jūme. Tapyi riryhtao ahno a topu ke topu menekāko mā toto. Toitoine topu pahnōko toto popyra exiryke eya xine. Moro topu sā, ahno nurumekahpyry sā Kuesēkō kynexine repe. “Popyra mana,” tykase iirypyrymākō ipoko repe. Yrome emero motye kure ynororo Ritonōpo a. Naeroro Ritonōpo nymenekahpyryme mana kypynanohnekōme. ⁵Jezu Kyrixtu enetuputyryhtao oya xine opyno xine Ritonōpo mana. Topu risē sā roropa matose jūme orihpŷme toehte oexirykōke Jezu Kyrixtu pokoino. Topu risē tapyi ahtao, moro sā tytapyīme oritoryōko Ritonōpo mana, Tuzenu esaryme. Erohnōko matose Ritonōpo maro oturuketō samo. Tukurākase matose eya, iirypyryme pyra tyrise ropa matose eya. Erohnōko matose Ritonōpo omi poe. Ijamitunuru amaro xine mana. Onekarorykō eya tākye Ritonōpo rīko, Jezu Kyrixtu enetuputyryke oya xine. ⁶Ynara tymerose Ritonōpo omiryume,

“Mokyro ynymenekahpyry tapyi rinanō topu menekary samo,
typyne exikety menekary samo,
jamihme tapyi ritoh menekary sā roropa.

Emero esēme mokyro rīko ase.

Emero motye tuisamehxo tyrīko ase.

Mokyro aropōko ase Xiāo patary panō pona.

Morarame mokyro enetupuhnanō mā atasamara mā toto.

Tākye rokē exīko mā toto,”

me tymerose. ⁷Jezu enetupuhnōko matose. Naeroro oya xine topu typyne exikety sā mana. Yrome onenetupuhpynomō a arypyra, ise pyra toexirykōke. Moro poko ynara tymerose Ritonōpo omiryume,

“Tapyi rinanomo a moro topu ipapyhpyry rokē kynexine, popyra exiryke eya xine.

Yrome moro topu kure exikety kynexine jamihme tapyi ritohme exiryke,” me tymerose. ⁸Ynara tymerose roropa Ritonōpo omiryume,

“Sero topu pona osetapāko toh mana tuhke.

Moro topu pokoino osetapāko mā toto,”

me tymerose. Moro saaro emero esēme Kyrixtu exīko mana tuhkākō onenetupuhpyra ahtao ro. Osetapāko sā mā toto aomipona se pyra toexirykōke. Naeroro toto wānohnōko Ritonōpo mana, tōsenetupuhtopöpyryae ro.

⁹Yrome matose mokaro sā pyra. Ritonōpo nymenekatyāme matose. Tuisa konōto poetorme matose, Ritonōpo maro oturuketōme sā roropa matose. Tukurākase matose. Ritonōpo poenōme matose. Tymenekase matose, “Ritonōpo kure mana,” katohme imehnomo a, “Emero zuaro Ritonōpo mana,”

katohme roropa imehnomo a. Tymenekase matose eya oorypyrykō poko pyra oehtohkōme, kure ehtoh poko rokē oehtohkōme tysaaro.¹⁰ Apitoryme Ritonōpo poetoryme pyra mexiatose, yrome seromaroro ipoetoryme matose. Apitoryme opyno xine Ritonōpo exiry waro pyra mexiatose. Yrome seromaroro opyno xine Ritonōpo exiry enetupuhnōko matose, typynanohse oexirykōke eya.

Ritonōpo omipona oexirykō poko

¹¹ Wekyry tomo, opyno xine jexiryke ourutorýko ase. Katonōme sā rokē matose sero nono po, tosakākara samo. Naeroro oorypyrykō poko penetara ehtoko. Ipoko pyra roropa ehtoko. Zehnotokō maro atatapoiryhtao, tomesake pyra ahtao osetapāko. Moro saaro oorypyrykō poko openetarykohtao iirypyryme exíko matose.¹² Jezu waro pyra exiketō okerekerekemarykō se ipunaka. “Tyyryppyrykō poko ro Jezu enetupuhnanō mana,” āko mā toto ajohe. Morara exiryke zae rokē ehtoko ipunaka. Morarame, kure oexirykō eneryke tyya xine, “Zae matose,” āko rokē mā toto. Ohxiropyra xine ekurehnōko toh mana. Morarame, “Emero motye kure mase Ritonōpo,” āko mā toto, aepyry ropahtao.

¹³ Kuesékō poenōme matose. Naeroro seropökō esékō kowenu omipona ehtoko. Sero pata tamuru esē omipona ehtoko roropa Jezu onykerekerekemara onenetupuhpynō ehtohme.¹⁴ Kowenatu tō omipona ehtoko roropa, Ritonōpo poe tymenekase toto oesékōme. Tosékomo a tonehpose toto iirypyrymākō wānohtohme tyya xine, kure rokē zae exiketō ritohme roropa tyya xine.¹⁵ Okerekerekemarykō se mā repe zae omi waro pyra exiketomo. Yrome zae rokē awahtao xine okerekerekemasaromepyra mā toto. Morara exiryke zae ehtoh poko rokē oexirykō se Ritonōpo mana.¹⁶ Tuisa poenō tumykō omi poe ytoytōko toto tamoreme xine. Toytotohkō menekāko mā toto. Moro saaro Jezu enetuputyryhtao oya xine oytotohkō menekāko matose onyrirykō roropa menekāko matose. Yrome ynara kara ehtoko, “Ŷ jamoreme imenekāko ase,” kara ehtoko oorypyrykō poko se awahtao xine. Oorypyrykō poko penetara ehtoko. Omatome oorypyrykō poko pyra ehtoko roropa. Ritonōpo penetatoh poko rokē ehtoko.¹⁷ Kure imehnō aomirotoko. Imehnō Jezu poetory pyno ehtoko, ākorōkōme toexirykōke. Ritonōpo zuno ehtoko. Oesarykō esē roropa kure rokē tyritoko.

Osenetupuhoko Kyixtu etuarimatopōpyry poko

¹⁸ Tosēke awahtao xine, oesékō omipona ehtoko. Aomipona ehtoko kure orirykohtao, popyra orirykohtao roropa. Opyno xine toto ahtao aomipona ehtoko, oryhmarykohtao roropa.¹⁹ Mame oryhimatorýko imehnō mana Ritonōpo omipona oexirykōke. Yrome oetuarmarykō Ritonōpo poe exiry waro matose. Mame eanahtoryhtao oya xine kure oritorýko Ritonōpo mana.²⁰ Oryhmarykohtao oesékomo a popyra oehtopōpyry epehpypyryme otyme kure oetuarmarykō eanahtory oya xine nae? Arypyra. Moro poko kurā

onekaropyra ekurehnōko Ritonōpo mana. Yrome kure rokē awahtao xine, oryhmarykō eanahtoryhtao oya xine, tākye exīko Ritonōpo opoko xine mana. Kure oritorykō roropa mana, kure tyriryke oya xine.²¹ Tymenekase matose Ritonōpo a oetuarimatohkōme roropa Kyrixtu sā oehtohkōme. Osemazuhme Kyrixtu toetuarimase omyakākōme, okurākatothkōme, apotoimo htaka ytopyra oehtohkōme. Toetuarimase ynororo iirypyryme pyra tahtao ro. Mame tymenekase matose Ritonōpo a isā oehtohkōme.²² Tyyryypyry pokopyra kynexine ipunaka, ajohpe pyra roropa kynexine.²³ Typoihtose tahtao onezuhyprya Jezu kynexine, onypoihtopyra roropa kynexine. Toetuarimaryhtao, "Oryhmatoryko Ritonōpo mana oepehpypyrykōme, jyryhmatoh epehpypyryme," kara ynororo kynexine. Ynara tykase rokē ynororo tyya rokene, "Ritonōpo jewomāko mana. Zae mokaro epehmāko mana inyritopōpyrykō epehpypyryme sero nono po," tykase Jezu tyya rokene.²⁴ Kyrixtu iirypyryme pyra, yrome kyyryypyrykō tapoise sā eya toexixihmapose tahtao wewe pokona. Toorihse ynororo kyyryypyrykō enahkapotohme. Toorihse tyjamitunuru ekarotohme kyya xine kyyryypyrykō pokopyra kuehtohkōme. Toorihse ynororo zae kuehtohkōme Ritonōpo a. Tyyryhmase exiryke tukurākase sytatose eya. Naeroro ēsemānōko ropa sytatose orihxīpo.²⁵ Kaneru sā mexiatose, itahtyā samo, zae ehtoh waro pyra oexirykōke. Yrome seromaroro tonese ropa sā matose, oesēkomo a. Eya tonehse ropa matose onurumekara ropa oehtohkōme, opynanohnekō maro rokē oytotohkōme.

Tynioke exiketō pokopyra, typye exiketō pokopyra roropa

3 ¹Oururukō se ase tynioke exiketomo. Oniokō omipona ehtoko. Otarāme Ritonōpo omiry onenetupuhpnōme oniokō mana. Yrome kure oehtohkō eneryke tyya xine enetupuhnōko mā toto, toto onurupyra awahtao xine ro.² Zae nymyry awahtao xine ynara āko oniokō tyya xine rokene, "Pake ajoajohpe toehtopōpyry sā pyra ypty mana. Kure rokē mana, zae rokē roropa," āko mā toto. Jezu Kyrixtu enetuputyry se exīko roropa mā toto.³ Ōtonohtohkō se hkopyra ehtoko ūsenepotohkōme imehnomo a. Ōsekurinarykō pokopyra emotyēkara roropa ehtoko. Kasuru tōkehko upo typyne exikety amururu se hkopyra ehtoko.⁴ Oupōkō kurā enahnōko mana. Uuru tōkehko axītao rokē mana. Jarao rokē kure oehtohkō Ritonōpo zamaro pyra mana. Yrome zae ehtoh pokopyra awahtao xine okurohtao xine Ritonōpo zamaro matose. Naeroro torētyke pyra ehtoko ūsetykō kurākary pokopyra. Okurohtao xine kure ehtoko. Morara awahtao xine kure kuhse matose Ritonōpo a.⁵ Moro saaro nohpo kurā kynexine pake, Ritonōpo enetupuhnanomo. Ritonōpo nekarory kurā eraximāko roropa toh kynexine. Nohpo kuranory tō kynexine tyniokō omipona toexirykōke.⁶ Sara kynexine morararo. Tynio Aparāo omipona kynexine. "Jesēme mase," tykase ynororo eya. Naeroro kure ehtoh pokopyra awahtao xine, Sara sā exīko matose imehnō zuno pyra roropa awahtao xine.

⁷ Amarokō roropa typye exiketomo, kure opyxiačkō tyritoko. Ynara enetupuhtoko, jamihme hkopyra nohpo tō mana. Naeroro opyxiačkō pyno ehtoko. Ritonōpo nekarory apoiry sā oya xine, opyxiačkō roropa inekarory

apoīko mā toto. Orihpŷme exīko toh mana. Naeroro opyxiākō pyno ehtoko, poremāpyra oehtohkōme Ritonōpo maro ūtururukō poco.

Kurākō etuarimary poco

⁸Enahsasaka jomiry nase. Oxisā zae ehtoh poco osenetupuhtoko. Oximaro tākye ehtoko. Imepŷ emynyhmaryhtao imaro emynyhmatoko. Imehnō pyno ehtoko opyno xine roropa toto ehtohme, atakorōmākō samo. Imehnō akorehmary se ehtoko. “Omote xine ase, tuisamehxo,” kara ehtoko imehnomo a. ⁹“Kurā rokē ekarōko ase oya xine,” tykase Ritonōpo kyya xine tymenekase kuahtao xine. Naeroro oryhmananōkō onyryhmara ehtoko. Popŷ ke pohnō onepehmara ehtoko. Okerekeremananōkō onykerekere Mara ehtoko. Kurā ke rokē epehmatoko toto. ¹⁰Ynara tymerose Ritonōpo omiryme,

“Sekese oehtohkō se awahtao xine,
kure ūtyrirykō se awahtao xine,
omi xihipryr pyra ehtoko.

Ajohpe pyra ehtoko roropa.

¹¹ Oorypyrykō irumekatoko, kure rokē oehtohkōme.
Oseosezuhpyra ehtoko imehnō maro.

Tuaro ehtoko oxiehno pyra oehtohkōme.

¹² Ynara exiryke, oeneterŷko Kuesēkō mana kure awahtao xine.
Ūmirykō etāko roropa mana imaro ūtururukohtao.

Yrome tyyryppyryr pyra exiketō zehno mana,”
me tymerose.

¹³Oryhmara xine imehnō mana kure ehtoh se rokē awahtao xine. ¹⁴Otarāme ajoajohpākō oryhmatörŷko mā toto, kure rokē awahtao xine. Morara ahtao tākye ro matose Ritonōpo poe. Ajoajohpākō zuno pyra ehtoko. Torētyke pyra ehtoko oryhmanekō poco roropa. ¹⁵Yrome Kyrixtu zuno ehtoko okurohtao xine. Oesēkōme enetupuhtoko. Aomipona ehtoko roropa. Mame ynara karyhtao imehnomo a oya xine, “Oty katoh Jezu enetupuhnōko mah?” karyhtao oya xine ehxiropyra ehtoko. Kure rokē ezuhtoko toto Kyrixtu enetuputryr pyra oya xine, kure rokē toto ritohme oya xine. ¹⁶Tomesake ehtoko zae ehtoh poco rokē oehtohkōme. Mame ohxirorykō se imehnō ahtao ekurehnōko rokē mā toto. “Kyrixtu poetry roropa tyyryppyrykō poco mana,” kary se toh mā repe. Yrome zae ehtoh poco rokē awahtao xine ehxirokō rokē ohxironanō mana. Mynyhme rokē exīko mā toto. ¹⁷Kure oexirykō poco oetuarimarykō kure mana, oetuarimarykō se Ritonōpo ahtao. Yrome oorypyrykō epehpyryme oetuarimarykō popyra mana. ¹⁸Kyrixtu orihtopōpyryr pyra poco osenetupuhtoko. Toorihse ynororo kymyakākōme. Kynorihne kyyryppyrykō korokatohme. Toiro rokē kynorihne orihsomopyra toehtohme. Kure exikety ynororo. Iirypyrymākō kurākātahme, kynorihne Ritonōpo a kuarotohkōme. Zoko toxixihmase jehnotokomo a. Yrome tōsemāse ropa ynororo Tuzenu poe. ¹⁹Morarame toytose Zuzenu rokē etuarimatoh takā aorihtyā zuzenu amorepase omi kurā poco.

(1 Pe 3.20)

Tapuruse mokaro zuzenu etuarimatoh tao.²⁰ Ritonōpo omipona pyra tokurehse toh kynexine kanawa konōto riryhtao Noe a. Seropōkō enahkapory se pyra Ritonōpo kynexine repe. Penekehpyra kynexine repe tōmipona toto eraximary pokō. Yrome onenetupuhpyra toh kynexine. Tuhke pyra rokē, 8me rokē kanawa konōto aka tomōse toto. Mokaro 8me rokē typynanohse Ritonōpo a. Tanŷse toto tuna a.²¹ Moro tuna kuamorepatohkōme kynexine kuēpurihkarykō pokō. Epypyra sytatose kuēpurihkarykohtao. Osēpurihkāko sytatose, typynanohse ywy Ritonōpo a, katohme imehnō netaryme emero. Zae ase seromaroro Ritonōpo a, āko sytatose, aomipona rokē ase taroino, āko sytatose kuēpurihkarykohtao, tōsemāse ropa Jezu Kyrixtu exiryke.²² Seromaroro Jezu Kyrixtu toytose ropa kapu aka. Ritonōpo maro mana tuisamehxo. Emero kapuaōkō esēme mana, tuisamehxo exiketō esēme roropa mana, jamihme exiketō esēme roropa mana.

Tukurākase exiketomo

4 ¹Kyrixtu etuarimatopōpyry pokō osenetupuhoko. Toorihsē ynororo kymyakākōme. “Jetuarimary se pyra ase,” kara ynororo kynexine. Naeroro isā sehtone. Yna etuarimary se pyra ynanase, kara sehtone. Jezu etuarimatopōpyry pokō kuosenetuputyrykohtao kyyryppyrykō pokō se hkopyra exīko sytatose. ²Moinoro āmoreme xine ooryppyrykō pokō mexiatose. Taroino

Ritonōpo omipona ehtoko, kokoro rokene. Oorypyrykō poko penetara ehtoko.

³Apitoryme onenetupuhpynō penetatoh poko mexiatosene. Oorypyrykō xihipry poko mexiatosene. Imehnō nohpo poko mexiatose, etyñōko roropa, nohpo ryhpopākāko. Emotyēkāko mexiatosene eukuru poko. Tyorō poko roropa mexiatosene Ritonōpo myakāme. ⁴Yrome seromaroro onenetupuhpynō osenuruhkāko mā opoko xine, imaro xine ytopyra oexirykōke. Toto penetatoh poko se pyra oexirykōke ozehno xine exīko mā toto. Opoihtotorýko mā toto.

⁵Yrome typoko xine osekarōko mā toto Ritonōpo a kurākō apiakatohpo. Seropōkō epehmary waro Ritonōpo mana inyrihpypykō epehpyryme. Kurā kerokē zae exiketō epehmāko mana. Yrome azahkuru exiketō aropōko mana etuarimato taka. Zae toto epehmāko mana orihpyn̄potomo, aorihtyamo, enara. ⁶Pakatokō aorihtyā toorihse. Topehmase toto Ritonōpo a inyrihpypykō epehpyryme imehnō emero epehmary samo. Omi kurā tokarose eya xine roropa orihpypa ro toto ahtao. Omi kurā tokarose eya xine Jezu poko isā aēsemātohkōme ropa aorihxīpo xine, Ritonōpo maro toto ehtohme.

Emese kure exiketō poko Ritonōpo nekarory poko

⁷Sero nono enahsasaka mana. Naeroro eanahtotoko. Zae oehtohkō poko rokē ehtoko. Tuarō ehtoko roropa, kure ūtururukō ehtohme Ritonōpo maro. ⁸Imehnō pyno ehtoko yronymyryme. Imehnō pyno oexirykō kure kuhse Ritonōpo a. Imehnō pyno awahtao xine iirypyrykō poko wenikehnōko matose. ⁹Kure rokē atapyīkō taka ytoketō tyritoko. Oxikerekemara ehtoko roropa. ¹⁰Tynekarory kurā ekarōko Ritonōpo kyya xine mana. Tyotyoro inekarohypyry kyya xine mana. Tapoise kyya xine porehme. Naeroro penekehpyra sehtone Ritonōpo nekarory apoiry poko kyya xine imehnō akorehmatohme. ¹¹Imehnō zururu waro awahtao xine, Ritonōpo omiry poko zurutoko toto. Imehnō akorehmary waro awahtao xine, Ritonōpo jamitunuru ke toto akorehmatoko. Morara awahtao xine, “Kure mase Ritonōpo, emero motye kuhse,” āko oenenanōkō mana. “Kure Jezu Kyrixtu mana. Ipoetory tō roropa kure,” āko mā toto.

“Emero motye kure mase Jezu. Emero motye tuisamehxo mase,” sykatone Jezu Kyrixtu a kokoro rokene.

Jezu poetory tō etuIMARY poko

¹²Wekyry tomo, opyno xine ase. Oetuarimarykō itamurumehxo toehse ahtao torētyke pyra ehtoko. “Oty katohme etuarimāko hano, imehnō etuarimara ahtao?” kara ehtoko oseya. ¹³Atakorōme matose toehse Kyrixtu maro, oetuarimarykōke. Naeroro atākyematzoko. Imeīpo tuisamehxo toehtho enepōko Kyrixtu kyya xine mana. Morara ahtao tākye kuhse exīko matose imaro. ¹⁴Opoihtotorýko onenetupuhpynō mana Kyrixtu poetoryme oexirykōke. Opoihtorykohtao eya xine tākye ehtoko. Opoihtorykohtao osenetupuhtoko Ritonōpo zuzenu okurohtao xine exiry poko. Emero motye kure Ritonōpo zuzenu mana. Kukurohtao xine roropa mana. Moro poko osenetupuhtoko.

¹⁵Imehnō onetapara ehtoko. Imehnō mōkomory onematonanohpyra ehtoko. Imehnō onyryhmara ehtoko. Imep̄ ehtoh poko pyra ehtoko. Morohne poko pyra awahtao xine, zae matose otuarimaporykohtao ro imehnomo a. ¹⁶Naeroro Kyixtu poetoryme oexirykō pokoino oetuarimarykohtao exhiropyra ehtoko. “Kure mase Ritonōpo. Tākye ynanase Kyixtu poenōme yna exiryke yna etuarimaryhtao ro,” kahtoko Ritonōpo a.

¹⁷Okynā pyra kuepehmatorykō Ritonōpo mana kynyrihpypyrykō epehpyryme. Kurā ke zae exiketō epehmāko mana zae toto ehtopōpyry epehpyryme. Yrome tōmipona pyra exiketō tuarimapōko mana zae pyra toto ehtopōpyry epehpyryme. Osemazuhme typotory tō epehmāko mana. Naeroro kuetuarimarykō motye kuhse tōmiry kurā onenetupuhpynō tuarimapōko Ritonōpo mana. ¹⁸Ynara tymerose Ritonōpo omiryme,

“Zae se exiketō pynanopyry tupime ro mana.

Yrome Ritonōpo omipona pyra exiketō pynanopyry tupime kuhse mana.

Typynanopyrykō poko ekurehnōko mā toto tyryypyry poko exiketō maro,” āko Ritonōpo omiryme. ¹⁹Naeroro oetuarimarykō se Ritonōpo ahtao opynanohtorykō roropa mana imeipo. Naeroro Kuesēkō opyno xine exiry enetupuhoko. Zae ehtoko ipunaka. Tōmiry poko opyno xine toexiry poko wenikehpyra ynororo mana. Opyno xine exikehpyra mana.

Kaneru esā toky tō pyno ehtoh sā typotory tō pyno Ritonōpo mana

5 ¹Oururukō se ase tamuximehxo exiketomo, Jezu poetory tō pynanohneme oexirykōke. Ywy roropa asā xine tamuxime ase Jezu poetoryme. Kyixtu etuarimatopypyry poko imehnō tuarōtanohneme ase tonese ya exiryke. Jenuru ke enene. Imeipo emero motye kure Kyixtu ehtoh enepōko Ritonōpo mana imehnomo a emero. Morara ahtao kure Kyixtu ehtoh enēko ase roropa.

²Tymenekase matose Ritonōpo a typoenō pyno oehtohkōme. Naeroro kaneru esā tokykō pyno ehtoh sā Ritonōpo poetory pyno ehtoko. Yronymyryme toto pyno ehtoko, ýme exiketō samo. Māsa rokē pyra toto pyno ehtoko, oerohtamitukō apoitohma rokē pyra. Toto akorehmary se oexirykōke toto pyno ehtoko Ritonōpo omipona oehtohkōme. ³Ritonōpo poetory amorepaneme awahtao xine toto onynamotomara ehtoko. Zae rokē ehtoko, openohtohkōme eya xine. ⁴Kyixtu Kuesēkō imehxo exiketyme mana. Kaneru pyno exikety sā kypyno xine mana. Aepyry ropahtao, inekarory kurā apoiko matose. Tuisame oritorykō roropa mana tymaro. Zae oepehmatorykō roropa mana typotory tō pyno oehtohkō epehpyryme. Seropōkō tuisary parimā se mā toto, uuru risē se. Moro saaro Jezu nekarory kure oya xine mana, jūme mana enahpyra.

⁵Morararo nuasemākomo, tamuximehxo exiketō Jezu poetoryme ahtao toto omipona ehtoko. Imehnō motye se pyra ehtoko, ynara tymerose exiryke Ritonōpo omiryme, “Imehnō motye se exiketō akorekehkāko Ritonōpo mana. Yrome tuisame pyra toexiry waro exiketō akorehmāko

mana,” me tymerose. ⁶Naeroro imehnō motye se pyra ehtoko. Emero motye tuisamehxo Ritonōpo mana. Aomipona se rokē ehtoko. Tuisame se hkopyra awahtao xine, ise tahtao tuisame oritoryōko mana. ⁷Torētyke awahtao xine ynara kahtoko Ritonōpo a, “Papa kapuaono, kuakorehmako, torētyke pyra jehtohme,” kahtoko eya. Mame ākorehmatorýko mana opyno xine toxirixyke.

⁸Tuaro ehtoko, tomesekr roropa ehtoko. Kaikuxi tamuru ytoytory sā ahno esekase, mokyro sā joroko tamuru ytoytōko mana Jezu enetuputyry kyya xine enhakase. Naeroro tuaro sehtone penekhypyra kuehtohkōme Jezu enetuputyry pokō. ⁹Joroko tamuru omipona pyra ehtoko. “Aryypyra, ōmiry etary se pyra ase,” kahtoko eya kokoro rokene. Penekhypyra ehtoko Jezu Kyrixtu enetuputyry pokō oya xine. Imehnō Jezu poetory tō mā tuhke pata tō po etuarimāko roropa toto asā xine. Zuaro matose. ¹⁰Axitao rokē aporo etuarimāko matose. Yrome imehnō motye kypyno xine Ritonōpo mana. Tymenekase matose eya tysā oehtohkōme kure rokene, Tumūkuru Kyrixtu maro. Kokoro rokē oorypyrykō korokāko ynororo, tyrisenā sā oehtohkōme. Ākorehmatorýko mana penekhypyra oehtohkōme Jezu Kyrixtu enetuputyry pokō oya xine. Orēpyra oritoryōko mana. Morarame emero motye kure toxirixy eneporyhtao tysā oritoryōko roropa mana. Jūme kure ynororo. ¹¹Emero esēme exīko ynororo jūme. Emero patapōkō aomipona exīko. Naeroro, “Kure mase,” kakehypyra sehtone eya.

Aosekazumatopōpyry

¹²Ynymerohypyry moro, pitiko rokē repe, onenerykōme. Ynymerohypyry aropōkō ase Xira a. Jakorōme ynororo ya. Moro ynymerohypyry ke ākorehmarykō se ase. Kypyno xine Ritonōpo ehtoh pokō otuarōtanohporykō se ase roropa. Ajohpe pyra mana. Zae rokē ynororo. Naeroro poremāpyra ehtoko. Aomipona ehtoko.

¹³Jeju poetory tō Papironiapōkō asā xine mā toto, tymenekase toto Ritonōpo a. “Kure pāna matou?” kary se mā toto oya xine. Maku morara kary se roropa mana. Umūkurume sā mana. ¹⁴Oseahmatoko osepyno oexirykō waro emero ehtohme.

Torētyke pyra oriporykō se ase Ritonōpo a. “Papa, torētyke pyra opoetory tō tyriko,” āko ase opoko xine, Kyrixtu poetoryme oexirykōke. Enara.